

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde münakale yapılmasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (I/633)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/2033

15 - V - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde münakale yapılması hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8 - V - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde münakale yapılmasına dair kanunun mucip sebepler lâiyhası

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinin diğer tertipleri meyanından bağı cetvelde irae edildiği üzere ve aşağıda yazılı esbap dolayısıyla ceman 251 000 liralık münakale icrasına zaruret görülmüştür.

1 — Memleketimizin hemen bütün sahillerini ihtiva eden fenerlerle iskelelerin işletilmesi ve tamirleri ve bunlara müteferri işlerin ifası için mühendislerle fener makinistlerinin ve icabında diğer memurların muvakkat vazife ile sık sık gönderilmelerine mecburiyet hâsıl olmakta ve bilhassa vaziyeti hazırda dolayısıyla iskelelerin tamirat ve inşaatile mütemadi bir surette iştilal edilmektedir.

Bu sebeplerle muhtelif muntakalara gönderilmekte olan memurini muvakkateye verilmesi icap eden harcirahlar için bu işletme senei haliye bütçesinin 3 ncü harcirah faslının ikinci muvakkat memuriyet harcirahı maddesine mevzu tahsisatın kâfi gelmiyeceği anlaşılmış olduğundan malî sene sonuna kadar olan harcirah ihtiyacını teminen mezkûr faslın ikinci muvakkat memuriyet harcirahı maddesine 7 000 lira nakledilmiştir.

2 — Bazı tahlisiye istasyonları ile iş yerlerine yeniden telefon tesisatı yapılmasına ve ahvali hazırda dolayısıyla Ankara ile İstanbul arasında mütemadiyen müstacel telefon muhabereci cereyan etmesine binaen 6 ncü faslın birinci posta, telgraf, telefon ve radyo ücret ve masrafları maddesine 9 000 lira nakledilmiştir.

3 — 1940 senesi bütçesinin tanzimi sırasında müstehlek malzeme fiatlarında eskiye nazaran mühim tahavvülât olmadığı halde haziran 1940 aylarında İtalyanların dahi Avrupa harbine girmeleri ve harbin devamı yüzünden bir çok malzeme fiatları tahminin fevkinde yükseldiği cihetle malzeme ihtiyaçlarını karşılamak üzere 7 ncü işletme müstehlek mevad ve malzeme faslının ikinci maddesine mevzu muhassasatın sene sonuna kadar olan ihtiyaca tekabül etmiyeceği anlaşıldığından bu maddeye 15 000 lira nakledilmiştir.

4 — Tahmil, tahliye amele ücretleri olmak üzere 1939 malî yılı bütçesinden 846 075 lira tahsi-

sat konulmuş ve 11 ay zarfında bu tertipten tahakkuk eden sarfiyat 790 000 liraya baliğ olmuş iken 1940 yılı bütçesinin tanzimi sırasında Avrupa harbinin aldığı vaziyetin tevhit eylediği liman durgunluğu teemnül edilerek işlerin azalacağı tahmin edilmiş ve bu masraflara karşılık olmak üzere 8 nei fashn birinci maddesine 650 000 lira tahsisat tefrik edilmişti.

Halbuki bütçenin varidat cetvelinin birinci fashnda gösterilen tahmil ve tahliye ve aktarma hasılatı arasında en çok yekûn tutan miktar ecnebi memleketlerden gelen eşyanın boşaltma ücretidir. Harp ilcaatı dolayısıyla bu kısmın azalmış olmasına mukabil masrafına göre varidatı daha az miktarda olan dahilî ticaret eşyası miktarı artmış ve bunlardan bir çoğunun askerî eşyadan ve % 30 nisbetinde tenzîlâta tâbi neviden olması varidatın tenezzülüne müessir olan sebeplerden bulunmuştur.

Vaziyet böyle olmakla beraber bütçe kanununun 8 nei maddesi munzam tahsisat talebini ancak bu masraflara tekabül eden varidat nisbetinin artmasıyla takyit etmiş bulunduğundan yukarıda arzolunan sebeplere göre bu varidatın ayrı bir madde halinde olmaması ve bir çok gelirler bir fasıl içinde toplanmış olup bunlardan amele ücretinden maadasında bariz tenezzüller meşhut olması ve bu fasıldaki varidatın bilâkis azalmış bulunması dolayısıyla munzam tahsisat talebi yerine işlerin her hangi bir sekteden vikayesi için işletmeyi münakale icrası talebine mecbur etmiştir.

Aynı fashn ikinci motörlü, motörsüz vesit kiralaları maddesine mevzu 15 000 lira dahi bir kısım mavna ve romorkörlerin ciheti askeriye emrine tahsisinden dolayı kira ile tutulmak mecburiyeti hasil olduğundan bu madde tahsisatının dahi sene sonuna kadar ihtiyacı temin etmeyeceği tebeyyün eylemiş ve bu sebeplerle 8 nei fashn birinci maddesine 200 000 lira ve ikinci maddesine de 20 000 lira nakli icap etmiştir.

Binaenaleyh 1940 malî yılı bütçesinin fasılları beyninde icrası muktazi işbu münakale için tanzim kılınan kanun lâyihasile münakale cetveli ilişik olarak sunulmuştur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 101

Esas No. 1/633

22 - V - 1941

Yüksek Reisliğe

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde münakale yapılması hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 15 - V - 1941 tarih ve 6/2033 sayılı tezkeresi ile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Cevdet Kerim İnceodayı hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu :

Devlet limanları umum müdürlüğünün bu günkü ahval ve şartlar içinde başarmak mecburiyetinde olduğu hizmetlerin icap ettiği masrafları karşılamak üzere idarenin 1940 malî yılı bütçesi tertiplerinden bazılarında mevzu tahsisatın kifayet etmediği cihetle kısmen tehiri kabul hizmetlere ait tahsisatlardan münakale yapmak suretile bu noksanın ikmalî derpiş ve lâyi-

ha bu maksatla ihzar edilmiştir.

Encümenimiz sene sonunun yaklaşması hasebile bundan sonra ifa edilecek hizmetlere ait bir tahsisatın kabulü halinde dahi bunun sarfını imkânsız gördüğünden bu nokta üzerinde tetkiklerini derinleştirmiş ve fevkalâde ahvalin bu idareden istediği hizmetleri gününde yetiştirmek lüzum ve zarureti karşısında ancak yapılmış işlere ait sarfiyatın bütçe tertiplerine mevzu tahsisattan karşılanması mümkün olmayan kısımlarını ikmal maksadile lâyihanın tanzim edildiği ve sene sonuna kadar yeni bir hizmet mevzu bahis olmadığı izah edilmiş bulunduğundan Encümenimiz mazeretin sebeplerini bu günkü ahval ve şerait içinde varit görmekte lâyihayı esas itibarile kabule şayan görmüştür.

Yalnız, münakaleyi karşılamak üzere tenzilat yapılan fasıllar arasında teedit sermayesile yani amortisman tahsisatına ait fasıldan da (150 000) liralık bir tenzilin yapıldığı görülmüş ve amortisman hesaplarının müessesatın adi ihtiyaçlarındaki noksanları ikmale yarayan bir depo halinde kullanılmasının hiç bir suretle teevvizini muvafık görmeyen Encümenimiz bu tahsisatın muhtasunlehine sarfedilmek üzere daima mahfuz bulundurulması iktizasının temini için yapılan tenzili kabul etmemiş ve bunun yerine hâsıl olduğu takdirde varidat fazlasından karşılanması mümkün veya kârü zarar hesabında zarar kısmının yükselmesini intaç edecek bir munzam tahsisat verilmesini amortisman esasının mahfuz tutulması bakımından daha muvafık görmüş ve cetvelin tenzil süturnundan bu kısmı çıkararak munzam tahsisat halinde esas metne almıştır.

Bu değişikliklerle yeniden tanzim edilen lâ-

yiha Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	T. Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Ağrı	Bolu
F. Öymen	İhsan Tav	C. S. Siren
Bursa	Bursa	Diyarbakır
A. Nevzat Ayas	Dr. Sadi Konuk	Rüştü Bekit
Elâzığ	Giresun	Kayseri
M. F. Altay	M. Akkaya	F. Baysal
Kayseri	Kayseri	Kırklareli
S. Serim	Suad Hayri Ürgüblü	B. Denker
Kütahya	Malatya	Mardin
A. Tiridoğlu	M. Öker	R. Erten
Muş	Samsun	Seyhan
Ş. Ataman	M. Ali Yörüker	S. Çam
Trabzon	Yozgad	Yozgad
Sırrı Day	S. İçöz	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde münakale yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 251 000 liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

8 - V - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Menemencioğlu	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
C. K. İncedayı	M. Ökmen	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkın-da kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1940 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında (101 000) liralık münakale yapılmış ve verilen (150 000) liralık munzam tahsisat aynı tertiplere ilâve edilmiştir.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen

Hükümetin teklifine bağli

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nevi	Tenzil edilen	Zammedilen
3	2	Muvakkat memuriyet harcırahı		7 000
4	4	Mualecat, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhhi yardım ve tedavi ücreti, cenaze nakliye masrafları	6 000	
5		Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedeli	3 000	
6		İş kanunu mucibince amele tedavi ve ölüm yardımlarile iş kazaları ve hizmetten ihraç yevmiye ve tazminat	3 500	
9		Kazazedelerin ilbas, iışe, nakil, tedavi, tedfin ve sair masrafları	900	
		Fasıl yekûnu	13 400	
5	1	Memur ve müstahdemlere nizamname mucibince ödenecek ikramiye	10 000	
6	1	Posta, telgraf ve telefon ve radyo ücret ve masrafları		9 000
7	2	Kara, deniz vesait ve tesisatıle alât ve edevatının ve idare ve işletme memuruna tahsis olunan mebaninin tenvir, teshin, yağ, mahrukat ve sair müstehlek mevat masrafları		15 000
		<i>Tahmil ve tahliye masrafları</i>		
8	1	Ticari eşya tahmil, tahliye, aktarma ve sair liman hizmetleri, ücret, hammaliye ve tuz nakliye masraflarile tahmil, tahliye alât ve edevatı tamir ve mubayaası		200 000
	2	Motörlü motörsüz vesait kiraları		20 000
		Fasıl yekûnu		220 000
9	1	Bilûmum mebani, rıhtım, iskele ve fenerlerle sair sabit tesisatın bakım, tamir, teçdit ve inşası ve iskele idare masrafları	49 100	
10	1	Gayrimenkul icar bedelleri	1 500	
	2	Deniz vesaitinin yapacağı bilcümle kazalarla tahmil ve tahliye sırasında vukubulacak hasar ve zararların tazmin karşılığı	3 500	
10	7	Faiz ve acyolar	4 000	
	10	Gayrimelhuz masraflar	4 500	
	12	Sigorta ücret ve sermayesi	15 000	
		Fasıl yekûnu	28 500	
12		Tecdit sermayesi	150 000	
		UMUMİ YEKÛN	251 000	251 000

Bütçe encümeninin değiştirilmesine bağlı

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nevi	Tenzil edilen	Zammedilen
3	2	Muvakkat memuriyet harcırahı		7 000
4	4	Mualecat, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhhi yardım ve tedavi ücreti, cenaze nakliye masrafları	6 000	
5		Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedeli	3 000	
6		İş kanunu mucibince amele tedavi ve ölüm yardımları ile iş kazaları ve hizmetten ihraç yevmiye ve tazminatı	3 500	
9		Kazazedelerin ilbas, iye, nakil, tedavi, tedfin ve sair masrafları	900	
		Fasıl yekünü	13 400	
5	1	Memur ve müstahdemlere nizamname mucibince ödenecek ikramiye	10 000	
6	1	Posta, telgraf ve telefon ve radyo ücret ve masrafları		9 000
7	2	Kara, deniz vesait ve tesisatı ile alât ve edevatının ve idare ve işletme umuruna tahsis olunan mebaninin tenvir, teshin, yağ, mahrukat ve sair müstehlek mevât masrafları		15 000
		<i>Tahmil ve tahliye masrafları</i>		
8	1	Ticarî eşya tahmil, tahliye, aktarma ve sair liman hizmetleri, ücret, hammaliye ve tuz nakliye masrafları ile tahmil, tahliye alât ve edevatı tamir ve mubayaası		200 000
	2	Motörlü motörsüz vesait kiralaları		20 000
		Fasıl yekünü		220 000
9	1	Bilümüm mebanî, rıhtım, iskele ve fenerlerle sair sabit tesisatın bakım, tamir, tecdit ve inşası ve iskele idare masrafları	49 100	
10	1	Gayrimenkul icar bedelleri	1 500	
	2	Deniz vesaitinin yapacağı bileümle kazalarla tahmil ve tahliye sırasında vukubulacak hasar ve zararların tazmin karşılığı	3 500	
	7	Faiz ve acyolar	4 000	
	10	Gayrimelhuz masraflar	4 500	
	12	Sigorta ücret ve sermayesi	15 000	
		Fasıl yekünü	28 500	
		UMUMİ YEKÜN	101 000	251 000